

Konference Muzeum a škola aneb Aby věci promluvily

Hodnocení

Ve dnech 20. až 22. března 2013 připravilo Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně šestý ročník mezinárodní konference Muzeum a škola. Hlavním tématem byl muzejní exponát a formy jeho prezentace vůči veřejnosti, zejména dětem a mládeži. K dalším tématům patřily příklady dobré praxe a vzory muzejních i školních projektů.

Konference zprostředkovává výměny názorů a zkušeností mezi zástupci muzeí, galerií, škol a dalších zainteresovaných subjektů a přispívá k řešení problematiky nastolených otázek a problémů. Na letošní jednání přijelo do Zlína rekordních 130 účastníků z celé České republiky a ze Slovenska. Stále se zvyšující počet účastníků od roku 2003, kdy zlínské muzeum po více než dvacetiletém přerušení zahájilo novou řadu konferencí na téma spolupráce muzea a školy, dokládá stoupající zájem veřejných vzdělávacích institucí, spolupracovat systémově s veřejností, zejména se školní mládeží, ale i se seniory, národnostními minoritami, zdravotně postiženými návštěvníky a dalšími skupinami a podložit ji propracovanou metodikou. Zdaleka již nejde pouze o úzce omezený vztah muzea (či galerie) vůči škole. O systémovou spolupráci s veřejností se v České republice začínají zajímat stejně tak pracovníci knihoven a archivů. Významným posunem byla z tohoto hlediska účast zástupců Národního památkového ústavu z několika územních odborných pracovišť, kteří se konference zúčastnili vůbec poprvé v její historii.

Velkým přínosem šestého ročníku konference Muzeum a škola bylo početné zastoupení slovenských kolegů, z nichž někteří představili ve Zlíně výstupy z národního projektu Muzea třetí generace (Múzea tretej generácie), konkrétně z muzejně-pedagogického semináře, jehož lektorkou byla PhDr. Alexandra Brabcová. A. Brbcová se od počátku nového tisíciletí podílí v roli kurátorky na odborné přípravě a náplni zlínských konferencí Muzeum a škola a svým jménem jim dodává vysoký kredit. První ročník zaštiťovala ještě z pozice vedoucí projektu Brána muzea otevřená v rámci Nadace Open Society Fund a po ukončení projektu jako samostatná konzultantka v oblasti projektového managementu, strategického plánování a regionálního rozvoje prostřednictvím kultury. Symbolicky se zlínská konference za odborné podpory A. Brbcové stala platformou, na níž se formují stěžejní otázky muzejní edukace, její vývoj a proměny v teorii i praxi v České republice.

Je potěšující, že v jednom z hlavních teoretických příspěvků letošního jednání zaznělo oznámení Mgr. Petry Šobánové, Ph.D., o udělení akreditace oboru Muzejní a galerijní pedagogika jako samostatnému studijnímu oboru na Pedagogické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci.

Z hlavních příspěvků měly značný ohlas projekty prezentované PhDr. Hanou Havlůjovou, Ph.D., z Pedagogické fakulty UK v Praze, které se zabývaly učením skrze kulturní dědictví pro dospělé. Mgr. Vladimíra Sehnalíková z Uměleckoprůmyslového musea v Praze zaujala příkladem systémového přístupu s propracovaným doprovodným programem k výstavě Angličáci. Kromě toho seznámila fórum s nově vydanou publikací Galerijní a muzejní edukace – vlastní cestou k umění, která je reprezentativním výstupem společného projektu katedry výtvarné výchovy PedF UK v Praze, Uměleckoprůmyslového musea v Praze a Galerie Rudolfinum. Mgr. Marek Šobáň prezentoval tradičně vysokou úroveň didaktických pomůcek a doprovodných programů pro školy na příkladu jubilejní výstavy v Muzeu umění Olomouc.

Kvalitou formální stránky i atraktivní náplní programů zaujali zástupci Národního památkového ústavu, kteří prezentovali škálu projektů od možností edukačního využití

památek zahradního umění (Ing. Lenka Křesadlová, Ph.D., Národní památkový ústav Kroměříž), přes mezioborovou spolupráci při inovativních formách edukace a prezentace netušených hodnot stavebních památek na příkladu zámku Bečov (Ing. Dagmar Michoinová, Ph.D., Ing. Gabriela Setunská, Mgr. Tomáš Wizovský) a možnosti výuky v autentickém prostředí památkových objektů (PhDr. Martina Veselá, Národní památkový ústav v Telči). Bc. Eva Neprašová z územního odborného pracoviště v Českých Budějovicích představila didaktické programy pro historické jádro města České Budějovice.

Velkou úctou pokaždé vzbuzují na konferencích Muzeum a škola zástupci, kteří přicházejí z praxe z různých typů škol. Pedagogové a pedagožky, kteří jsou schopni překonávat byrokratické bariéry a pracovat se svými žáky formou projektového vyučování na bázi spolupráce s muzeem byli letos zastoupeni vynikajícími projekty Mgr. Libuše Přílučkové ze Zlína (školní projekt Cesta na Velkou Moravu) a Jany Tykalové z Mostu (Skřítkové a démoni Krušných hor).

Zájem vzbudily příspěvky slovenských kolegů. Výstupy z tříletého národního projektu i programy, které byly vytvořeny mimo tento projekt, měly mnohdy inovativní pohled na problematiku muzejní edukace. Některé z projektů do muzejní praxe teprve vstupují, ale kvalitní příprava jim dává velkou naději na úspěch. Ve Zlíně vystoupili

Mgr. Andrej Bolerázsky z Balneologického múzea v Piešťanech, který představil vzdělávací projekt Život pri rieke, Ing. Tomáš Žilinčík z Vlastivedného Múzea v Považskej Bystrici uvedl projekt Ohromné maličkosti, zaměřený na sledování invazních druhů, škůdců a parazitů. PhDr. Jana Odrobiňáková z Múzea Slovenského národného povstania v Banské Bystrici připravila mezinárodní komunitní projekt Poznajme sa navzájem – Poznejme se vzájemně, do kterého byli zapojeni studenti slovenských a českých gymnázií.

Mgr. Lucia Fojtíková ze Slovenského národného múzea – Hudobného múzea Bratislava referovala o projektu Hudba vo vzdelávacích programoch SNM – Hudobného múzea.

Mgr. Martina Kočí a Mgr. Lenka Abaffyová z Múzea školstva a Pedagogiky Bratislava demonstrovaly možnosti využití sbírkových diafilmů a promítací techniky v muzejních programech. Mgr. Ľuboš Kačírek, Ph.D., z Katedry etnológie a kultúrnej antropológie FiF UK v Bratislave prezentoval komorní, avšak objevný výstavní projekt Taká bola Petržalka, na jehož tvorbě se podíleli studenti. Slovenské národné múzeum – Múzeá v Martine zastupovala Ing. Vlasta Kozáková s projektem interaktivní části expozice Povala na pôde SNM v Martine a její kolegyně Mgr. Elena Zahradníková přednesla Strategii edukační činnosti muzea v Martine na roky 2013 – 2023. Mgr. Slavka Straková z téhož muzea položila sobě i účastníkům konference zásadní otázku, vztahující se k učení pochopení a porozumění způsobu života našich předků a tradiční lidové kultuře: „Gazda na prírodno, či v trojobale?“

Mgr. Eszter Kováčsová z Múzea Jána Thaina v Nových Zámkoch představila projekt Tajomstvá starých obchodíkov, jehož prostřednictvím se studenti středních škol mohou vydat na dobrodružnou výpravu za poznáním regionálních dějin a místa kde žijí.

Mgr. Jaroslav Hanko (Slovenské národné múzeum – Múzeum bábkarských kultúr) vytýčil strategii rozvoje muzejní pedagogiky na hradě Modrý Kameň a demonstroval dosavadní výsledky z praxe. Na Závěr Mgr. Ľubica Majerová z Muzea mincí a medailí v Kremnici zastoupila i kolegyni Agátu Leškovou a analyzovala historii kremnického muzea, jeho expozice, vývoj muzejní pedagogiky a vzdělávací potenciál muzea. Strategickou část příspěvku zaměřila na strategické cíle vzdělávací činnosti a rozvoj potenciálu v oblasti muzejní pedagogiky, včetně aktuálního projektu „Pôvab kameninových záhrad“.

Řada příspěvků na konferenci Muzeum a škola 2013 se dotkla také digitálních technologií a možností a způsobů, jak s nimi pracovat v muzeích a získávat s jejich podporou zájem veřejnosti, zejména však mládeže.

V závěru jednání účastníci konference jednohlasně odsouhlasili zaslání otevřeného dopisu náměstkovi ministra školství, ve kterém žádali o vysvětlení příčin toho, že ředitelé škol mnohdy nevnímají účast žáků na programu galerií a muzeí jako jednu z forem učení, ale spíše jako volnočasovou aktivitu, která do školní výuky nepatří. Podobný přístup ze strany více škol by přinesl radikální propad návštěvnosti našich institucí.

Celkem zaznělo na konferenci Muzeum a škola 2013 přes 45 odborných příspěvků, které kvůli vysokému počtu byly ve druhém jednacím dni rozděleny do dvou paralelních bloků. Výstupem z konference bude sborník všech odborných příspěvků ve formě suplementa sborníku Acta Musealia, který vyjde ve Zlíně do konce kalendářního roku. Další ročník konference připravuje zlínské muzeum v březnu 2015. Vzhledem k nejasným možnostem využití konferenčních prostor v 15. budově by bylo možno navázat dlouhodobou spoluprací se Statutárním městem Zlín a využít nabídky pořádat další ročníky v Alternativě za předem nastavených podmínek, které jsou pro muzeum velmi výhodné. V mezidobí přijdou na řadu workshopy a metodické semináře, jejichž přípravy se nově ujme oddělení muzejní pedagogiky MJVM.

Blanka Petráková, kurátorka konference
Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně – Muzeum luhačovického Zálesí

12. 4. 2013